

Convertiu-vos i viureu

Estimats germans i germanes!

El temps excepcional que estem vivint des de fa més d'un any s'està tornant potser un temps normal. No perquè ens acostumem a les incomoditats i a les dificultats provocades per la pandèmia, i encara menys al sofriment de les seves víctimes, sinó perquè ens adonem que aquest temps és la realitat que hem de travessar, sense "escamotejar-la", i res més normal que la realitat. Tanmateix, podem dir que és l'excepcionalitat mateixa d'aquest temps el que li dona normalitat perquè, si estiguéssim atents i en fóssim conscients, ens adonaríem que la realitat sempre és excepcional, que la realitat és sempre més excepcional que la normalitat que somniem.

Si visquéssim la realitat de la vida amb la consciència que a cada instant tot és creat i donat per Déu, reconeixeríem que la realitat és sempre un miracle, i viuríem amb estupor fins i tot els temps de crisi, adorant en tot Déu, Creador i Pare. Així vivia Jesús cada instant de la seva vida terrena.

Què ens demana la realitat?

Quan, com ara, la realitat està en crisi i mostra el seu rostre dramàtic, ens adonem que ens demana quelcom més, que ens fa sentir amb més força la seva demanda, la seva exigència de sentit. No és només la realitat del temps de pandèmia que ens demana una resposta. La realitat humana sempre és dramàtica, és sempre una demanda insistent. També la situació del nostre Orde, la situació de cada comunitat concreta, de cada persona, és sempre dramàtica, sempre està "en crisi", i per això ens demana quelcom. La fragilitat de les nostres comunitats, la manca o la poca perseverança de les vocacions, l'individualisme o el poc fervor, la poca alegria amb què molts d'entre nosaltres viuen la fe i la vocació ens interroguen. Però ens interroga encara més la realitat de tanta fidelitat, de tanta capacitat de sacrifici i de servei, la realitat de tanta santedat que molts en l'Orde i en l'Església viuen de manera amagada.

Quan descobreixo la fidelitat heroica i, malgrat tot, joiosa de tants monjos i monges, de tants laics o pastors en l'Església, o tal vegada de persones no creients, no puc no sentir-me interrogat, cridat a donar una resposta que Déu em demana també a mi.

Però, quina és la resposta adient a tota aquesta demanda de la realitat present? Hem d'admetre en primer lloc que la realitat ens demana molt més del que nosaltres podem donar o ser. Nosaltres no som capaços de respondre a la gran i insistent demanda de la realitat. Així doncs, què hem de fer? Farem veure que la demanda no existeix? Però, de fet, el dramatisme de la situació actual fa molt difícil que puguem defugir la demanda insistent de la realitat. Necessitem poder donar una resposta que, tot i no venir de nosaltres, sigui real com la realitat que tant ens demana.

El temps de Quaresma, com també les crides insistents del Papa i el testimoniatge dels sants, ens recorden que una resposta la podem expressar, fins i tot sense posseir-la. Aquesta resposta és la **conversió**.

La gràcia de les gràcies

El Papa Francesc acaba la seva preciosa Carta apostòlica *Patris corde*, dedicada a sant Josep, amb una frase sorprenent: "No ens queda sinó implorar de sant Josep la gràcia de les gràcies: la nostra conversió." (§7)

La nostra conversió és una gràcia, la gràcia de les gràcies, perquè ens obre a tots els dons que Déu ens vol fer, fins al do d'estar per sempre units a ell en la vida eterna. "Convertiu-vos i viureu", és la promesa que Déu fa al poble per mitjà del profeta Ezequiel (18,32). Però la nostra conversió no és tan sols la gràcia que hem de demanar nosaltres: és també allò que Déu demana a la nostra llibertat. En efecte, a l'inici de la seva vida pública, Jesús fa seva la demanda que ens planteja la realitat, i ens revela així quina és la resposta que som cridats a donar: "Convertiu-vos i creieu en l'Evangelí" (Mc 1,15); "Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop" (Mt 4,17).

Si no volem deixar sense resposta la realitat que ens interpel·la, si no volem acarar la crisi global del temps present d'una manera passiva i estèril, és important que acollim la gràcia de la conversió com a resposta a Crist que ens permet respondre a tota la realitat.

Prendre's seriosament la nostra conversió és una responsabilitat enorme, perquè Déu, misteriosament, ha posat en la nostra conversió la resposta a la demanda dramàtica del món sencer. Tota la història del monaquisme cristià, des de sant Antoni abat fins als sants monjos i monges d'avui, com els beats germans de Tibhirine, ha estat sempre moguda pel desig d'abraçar la conversió com a resposta que Crist ens permet d'acollir i transmetre a la demanda de sentit de tota la humanitat. Tant, que sant Benet en va fer un dels tres vots essencials per viure al monestir: el vot de la *conversatio morum*, que potser es podria traduir lliurement com "camí de conversió comuna de la vida", això és, una vida que, guiada per l'obediència a una estabilitat comunitària, ens permet de convertir-nos constantment a l'Evangelí, seguint Crist, el Senyor (cf. RB 58,17).

Por de convertir-nos

Jesús, quan explica perquè parla en paràboles, cita un passatge d'Isaïes en el qual el tancament del qui s'oposa a la revelació de Déu en Crist és explicat com "por de convertir-se" (cf. Mt 13,15; Mc 4,12; Is 6,10). També sant Pau, enfront de la resistència dels jueus de Roma, citant les mateixes paraules d'Isaïes, decideix privilegiar l'anunci de l'Evangeli als pagans (cf. Ac 28,25-28).

D'on ve aquesta por de convertir-se, literalment de "retornar" al Senyor que ens salva i ens guareix? Hem de reconèixer que sovint aquesta por és present també en cadascun de nosaltres, i a voltes bloqueja el camí i la llibertat de comunitats senceres.

Perquè ens fa por la conversió? Tal vegada perquè pensem només en nosaltres mateixos i ho vivim tot en l'horitzó tancat i exclusiu del nostre "jo". La conversió vol trencar aquest tancament. Convertir-se vol dir, efectivament, tornar a Aquell a qui pertanyem. En la paràbola del pare misericordiós de Lluc 15, la conversió comença quan el fill perdut, tancat fins ara en la recerca d'ell mateix que l'ha allunyat del pare i del germà, s'adona que la seva vida podrà renéixer només si torna a casa: "Aniré a trobar el meu pare" (Lc 15,18). També sant Pere descriu la conversió com un retorn de les ovelles perdudes al bon Pastor de les ànimes: "Tots anàveu esgarriats com ovelles disperses, però ara heu tornat al pastor i guardià de les vostres ànimes" (1Pe 2,25).

Per què hem de tenir por d'això? Una raó és certament la manca de consciència i d'experiència de la tendresa del Senyor. Però només retornant a ell l'home pot fer experiència d'aquesta bondat misericordiosa, com el fill pròdig que, tornant a casa amb la intenció de ser només un jornalier que rep el pa necessari, descobreix, però, que la seva conversió l'ha emmenat a una abraçada paterna desbordant de tendresa i de perdó que li atorga de ser plenament fill i germà (cf. Lc 15,20-24). L'ovella perduda, tornant a la cleda, descobreix el goig infinit que el pastor experimenta en retrobar-la (cf. Lc 15,4-7).

Però no és tan sols la poca consciència de la bondat de Déu el que ens fa témer la conversió. Sovint no retornem perquè tenim por de renunciar a l'autonomia sobre la qual fonamentem la salvació de la nostra vida. Tenim por de refiar-nos d'un altre, perquè pensem que la pretensió de salvar-nos tots sols és per a nosaltres un espai de llibertat i de realització de nosaltres mateixos. Gràcies a Déu, la insatisfacció i la buidor que experimentem vivint així ens empenyen a eixir d'aquest tancament en nosaltres mateixos per començar a posar la confiança en un altre que després descobrirem com a Pastor bo i Pare. Comencem a adonar-nos, al capdavall, que per esdevenir lliures tenim necessitat d'una Redempció que no som nosaltres els qui l'hem de realitzar. La por de la conversió la pot vèncer només la nostra necessitat profunda de Redempció.

Transformats per la seva mirada

Quan la necessitat de salvació ens fa tornar, tal volta només físicament, cap a un altre Redemptor que no siguem nosaltres mateixos, i fem experiència d'un nou trobament amb ell, comença per a nosaltres un camí de conversió més profunda. No es tracta només de tornar a Déu, sinó de deixar-se transformar per la seva gràcia. Comença allò que el Nou Testament anomena *metanoia*, això és, una transformació de la ment, de l'ànima, del pensament, del cor; canvia la concepció que tenim de nosaltres mateixos, de Déu, dels altres i de tota la realitat. Si tornem al “pastor i guardià de les nostres ànimes” (cf. 1Pe 2,25), ell mateix ens fa recórrer un camí de conversió en el qual l'Esperit transforma el nostre cor de pedra en un cor de carn, benèvol i humil com el cor del Natzarè (cf. Ez 36,26).

Aquesta conversió del cor és possible només tornant a Jesucrist. Tornar al Senyor vol dir retrobar-se en l'espai de la seva mirada, del seu rostre girat cap a nosaltres, en l'espai, doncs, de la seva compassió i consolació, de la misericòrdia del Pare que Jesús ens transmet, en l'espai de la seva amistat. Tornar a Crist vol dir retrobar-se en la relació d'amistat amb el Redemptor de l'home. Res no ens pot transformar més i millor que la Redempció obrada per Crist a la Creu. La Redempció ens transforma tan profundament que ens recrea en l'amistat filial amb Déu.

Tornar a Jesús —si bé en realitat és sempre ell el qui ve a nosaltres i ens busca, també quan ens hem allunyat molt de Déu— fa possible que la seva presència transformi el nostre cor amb una sola mirada, com Pere al pati del palau del gran sacerdot (cf. Lc 22,61-62), i sobretot vora el mar, quan Jesús —qui sap amb quina mirada!— demana a Pere el seu amor i que pasturi el seu ramat amb el cor nou que li dona (cf. Jn 21,15-17). En aquest trobament amb el Redemptor ressuscitat, Pere es descobreix a partir d'ara definit per Jesús més que per si mateix i per la pròpia misèria i infidelitat. Se sap definit per un amor més gran que el seu límit, que el seu pecat, que la seva traïció, i fins i tot que la seva por de no saber estimar Crist i els germans fins a la mort.

És en la relació amb Jesús que ens convertim de debò, que canvia el nostre cor. I no per la nostra capacitat o pel nostre mèrit, sinó per gràcia. Tot el nostre esforç de conversió és el de retornar a ell, de girar-nos cap a ell, a ell que ja s'ha girat totalment cap a nosaltres fins al punt de fer-se home i prendre damunt seu la nostra mort i el nostre pecat.

Haurem de pensar en això quan retornem a tot el que fa present el Senyor en la nostra vida, com ens hi invita sant Benet en parlar del temps de Quaresma (RB 49). Per exemple quan tornem a la vida fraterna de la nostra comunitat, als sagraments, a la Paraula de Déu, al magisteri de l'Església, o al germà i germana que tenen necessitat de nosaltres, al pobre que seu al pedrís de la nostra porta.

Tots aquests “retorns” al Senyor ens introdueixen en l'espai en el qual ell canvia el nostre cor. Tots aquests retorns al Redemptor ens obren a la sorpresa i al miracle de descobrir que és precisament allà on ens feia por d'anar on trobem Jesús i li permetem de donar-nos un cor nou desbordant d'amor i de joia. És la gran sorpresa

pasqual dels deixebles d'Emmaús: “No és veritat que el nostre cor s'abrusava dins nostre mentre ens parlava pel camí i ens obria el sentit de les Escripures?” (Lc 24,32).

El nostre oferiment a les mans de Crist

Aquest retorn a Crist constitueix el veritable oferiment de la nostra vida, i de tot el que vivim. L'ofrena cristiana té sempre una naturalesa eucarística, és sempre un posar-se com pa i vi, o com els cinc pans i els dos peixos, a les mans de Crist Redemptor que ens uneix en la seva ofrena al Pare per la salvació del món.

Fa poc explicava a un grup de persones compromeses en el món del treball, com un vespre, al final d'un d'aquells dies poc reeixits, que des que soc abat general són força freqüents, això és, aquells dies en què voldríem fer qui sap què, però després sembla que no hem fet res perquè hem perdut el temps en mil requestes i sol·licitacions, i això, ben mirat, ens fa sentir fins i tot culpables i ganduls, tot i no saber ben bé per què; en fi, al final d'un dia així em vaig aturar a mirar Jesús, en silenci, ajudat per una petita imatge de fusta d'un Crist de la Passió, assegut i pensarós, amb una mirada intensa i interrogadora, que vaig portar fa anys de Cracòvia. Aleshores vaig comprendre que l'ordre que volia posar “in extremis” a la meva jornada responia a una visió esbiaixada del problema de la vida. Vaig comprendre —i no era la primera vegada, però cada vegada em sembla que ho comprenc per primera vegada— que el problema no és que la vida estigui organitzada, sigui ordenada o eficient, sinó que sigui *donada*. I vaig comprendre que per ser veritablement donada, la vida ha de ser de Crist, li ha de pertànyer, ha d'estar a les seves mans o, el que és el mateix, al seu Cor. Perquè Crist, Déu, no té mai res per a ell mateix. Crist ho dona tot, tot el que és i tot el que té. Si ell em té, em dona. Si li pertanyo, em dona. Si soc tot seu, soc tot de tots.

La Redempció, que literalment significa “rescat”, si l'acollim, si deixem que ens envolti i ens penetri, ens converteix en propietat de Crist, ens fa seus. Esdevenim esclaus d'un Senyor que no té res per a ell mateix, que ho dona tot. Esdevenim esclaus d'un do total, d'una gratuïtat total. La Redempció de Crist ens compra a la gratuïtat de Déu, ens guanya a la caritat, i, per tant, a una llibertat humanament inconcebible.

Fer aquesta experiència, fruit de la conversió, ens dona una gran llibertat, ens allibera sobretot de la por de donar la nostra vida, fins i tot de perdre-la. En la crisi actual tenim sovint molta por de morir. Ens fa por, per exemple, que les nostres comunitats, cada vegada més fràgils, quedin delmades. Però si això ho vivim com una crida a la conversió, a retornar a Crist per posar-nos novament a les seves mans, veiem que la nostra mort és més aviat un do de Crist, un do seu i d'ell, i la podem viure amb esperança, això és, amb la certesa que la llavor que ell escampa sempre dona fruit, com només ell sap i vol. A les mans de Crist esdevenim llavor escampada per reproduir en el camp del món el misteri pasqual de la mort i resurrecció del Senyor. Tan sols això fa fecunda la vida, fecunda per al Regne, i ens permet de passar per qualsevol prova i per qualsevol experiència de fragilitat amb una pau que dona testimoni al Pare bo que pensa en tot i té cura de tots.

Tal com escriu sant Pau als Romans: “Vosaltres, germans meus, vau morir a la Llei per mitjà del cos de Crist. Així heu passat a ser d’un altre, d’aquell qui ha ressuscitat d’entre els morts; i ara donem fruits per a Déu.” (Rm 7,4)

Units en un camí sempre obert

La disposició a la conversió i a l’oferiment ens allibera també dels errors i de les falses actituds que bloquegen el nostre camí. És com tenir sempre un camí obert davant nostre, el camí de l’esperança, el camí d’una novetat, el camí d’un canvi sempre possible. La conversió és el camí nou que Crist obre davant nostre quan ens diu i ens repeteix amb tendresa la seva invitació: “Segueix-me!”

És important que no oblidem que és precisament això el que ens pot unir, en la humanitat, entre tots els cristians, en l’Església, com també en cada comunitat. El que ens uneix no és la perfecció, sinó la conversió. Estarem units només si ens posem en camí, tesos vers la perfecció de caritat i de santedat que tots trobarem en el Cel.

La perfecció en aquest món rau en la conversió constant. Potser ens fa por la conversió precisament perquè ens pensem que ens demana de ser perfectes i no de posar-nos en camí cap a una perfecció que és gràcia de Déu. Ens fa por ser cridats a morir en comptes de a viure en plenitud. La conversió vol dir caminar amb Jesús, seguir-lo, estar amb ell, encara que siguem sempre pobres pecadors. Què hi pot haver de més bell en aquest món?!

És així que sant Benet demana als germans i germanes de cada monestir que es mantinguin units. La *conversatio morum* ens uneix en el camí de la conversió; una unitat que és ja perfecta només en la caritat de suportar amb paciència i sense menyspreu les imperfeccions els uns dels altres. Que bella serà la comunitat que no pretindrà estar unida en la perfecció ans en la conversió! Perquè estarà unida per la caritat de la fe animada per l’esperança.

Per tots els batejats la conversió significa respondre a la crida i a la missió de deixar-se redimir en profunditat per viure com a fills i filles de Déu que transmeten a tothom, fraternalment, la tendresa del Pare.

Bon camí quaresmal! I demanem els uns pels altres, com ens ensenya sant Benet, la gràcia de poder viure aquest temps d’espera de la Pasqua “amb goig de l’Esperit Sant” (RB 49,6).

Fr. Mauro-Giuseppe Lepori
Abat General OCist